

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ БДЖІЛ, ДРІБНИХ ТВАРИН І ПТАХІВ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)**

Розробник:

Євстаф'єва Валентина, докторка ветеринарних наук, професорка,
завідувачка кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

Полтава

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Інвазійні хвороби бджіл, дрібних тварин і птахів
Назва структурного підрозділу	Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Євстаф'єва Валентина, докторка ветеринарних наук, професорка <i>Контакти:</i> ауд. 70 (навчальний корпус № 1) e-mail: valentyna.ievstafieva@pdaa.edu.ua, тел.: 050 183 7878, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/yevstafyeva-valentyna-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза <i>ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Паразитологія та інвазійні хвороби тварин», «Санітарна паразитологія»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти знань щодо морфологічних особливостей, біології збудників інвазійних хвороб бджіл, дрібних тварин і птахів, методів їх діагностики, способів та засобів профілактики інвазій.

Основні завдання навчальної дисципліни: опанування здобувачами вищої освіти методів діагностики паразитарних хвороб бджіл, дрібних тварин і птахів: життєвих анамнестичних, епізоотологічних, клінічних, лабораторних та посмертних – гельмінтологічного розтину тварин; засвоєння методів встановлення показників екстенсивності та інтенсивності інвазії; навчитись складати план заходів по боротьбі та профілактиці інвазійних хвороб бджіл, дрібних тварин і птахів.

Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові:

ФК 4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.

ФК 19. Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.

Методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція, бесіда.

Практичні методи: лабораторні роботи.

За логікою: узагальнення, конкретизація.

Методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи.

Програма та структура навчальної дисципліни***Програма навчальної дисципліни*****Тема 1. Протозойні хвороби дрібних тварин.**

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики протозойних хвороб дрібних тварин.

Тема 2. Гельмінтозні хвороби дрібних тварин.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики гельмінтозних хвороб дрібних тварин.

Тема 3. Акарозні та ентомозні хвороби дрібних тварин.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики акарозних та ентомозних хвороб дрібних тварин.

Тема 4. Протозойні хвороби птахів.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики протозойних хвороб птахів.

Тема 5. Гельмінтозні хвороби птахів.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики гельмінтозних хвороб птахів.

Тема 6. Акарозні та ентомозні хвороби птахів.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики акарозних та ентомозних хвороб птахів.

Тема 7. Інвазійні хвороби бджіл.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, діагностики, заходів боротьби та профілактики інвазійних хвороб бджіл.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 212ВГСЕ мд 2018			
	усього	у тому числі		
л		лаб	с.р.	
Тема 1. Протозойні хвороби дрібних тварин	12	2	4	6
Тема 2. Гельмінтозні хвороби дрібних тварин	15	4	4	7
Тема 3. Акарозні та ентомозні хвороби дрібних тварин	13	2	4	7
Тема 4. Протозойні хвороби птахів	12	2	4	6
Тема 5. Гельмінтозні хвороби птахів	13	2	4	7
Тема 6. Акарозні та ентомозні хвороби птахів	12	2	4	6
Тема 7. Інвазійні хвороби бджіл	13	2	4	7
Усього годин	90	16	28	46

Оцінювання результатів навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Ведення конспекту	Виконання завдань на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі	
Тема 1. Протозойні хвороби дрібних тварин	2	8	4	14
Тема 2. Гельмінтозні хвороби дрібних тварин	4	8	4	16
Тема 3. Акарозні та ентормозні хвороби дрібних тварин	2	8	4	14
Тема 4. Протозойні хвороби птахів	2	8	4	14
Тема 5. Гельмінтозні хвороби птахів	2	8	4	14
Тема 6. Акарозні та ентормозні хвороби птахів	2	8	4	14
Тема 7. Інвазійні хвороби бджіл	2	8	4	14
Разом	16	56	28	100

Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

1. Ведення конспекту (0–2 бали): ведення конспекту оцінюється залежно від якості роботи від 0 до 2 балів за одну лекцію (2 академічні години):

0 балів – відсутній конспект теоретичного матеріалу з теми лекції.

1 бал – є конспект теоретичного матеріалу, однак в ньому відсутні окремі питання або теми, не в повній мірі зазначені основні методи діагностики та профілактики за інвазійних хвороб бджіл, дрібних тварин і птахів.

2 бали – є конспект теоретичного матеріалу з теми лекції, де у повному обсязі зазначені основні методи збору анамнезу, методи діагностики та профілактики за інвазійних хвороб бджіл, дрібних тварин і птахів.

2. Виконання завдань на лабораторних роботах (0–4 бали):

0 балів – лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт.

1 бал – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти не в повному обсязі розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, але є помилки та відсутні висновки.

2 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти в повному обсязі розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, але відсутні висновки.

3 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти в повному обсязі розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, сформульовано висновки без обґрунтування щодо проведених діагностичних досліджень.

4 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано паразитологічні та дослідницькі методи, аргументовано висновки щодо проведених діагностичних досліджень та при захисті здобувач вищої освіти проявив індивідуальний і творчий підхід

3. Виконання завдань по самостійній роботі: критерії оцінювання наведено у таблиці:

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань по самостійній роботі (за кожне виконане завдання окремо)

№ самостійної роботи	Кількість балів	Критерії оцінювання
С.Р. 1–7	0	Відсутність виконання завдання
	1	Нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він не в повному обсязі відповів на поставлені питання або відсутні окремі питання щодо розробки карантинних, оздоровчих

№ самостійної роботи	Кількість балів	Критерії оцінювання
		заходів, вибору методів профілактики та лікування бджіл, дрібних тварин і птахів. Відсутні висновки щодо теми самостійної роботи. Використана застаріла література.
	2	Нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій в достатній мірі відповів на поставлені питання щодо розробки карантинних, оздоровчих заходів, вибору методів профілактики та лікування бджіл, дрібних тварин і птахів. Відсутні висновки щодо теми самостійної роботи. Використана застаріла література.
	3	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи и, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання щодо розробки карантинних, оздоровчих заходів, вибору методів профілактики та лікування бджіл, дрібних тварин і птахів. Використана сучасна література. Відсутні висновки щодо теми самостійної роботи.
	4	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи и, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання щодо розробки карантинних, оздоровчих заходів, вибору методів профілактики та лікування бджіл, дрібних тварин і птахів. Використана сучасна література. Продемонстрував вміння робити висновки щодо теми самостійної роботи.

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: **залік**, який виставляється за поточним оцінювання впродовж семестру.

Трудовістю:

Загальна кількість годин – 90

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. При отриманні на занятті 0 балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати.

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись вимог чинних нормативних документів стосовно академічної доброчесності, дотримуватись академічної чесності і етичної поведінки в освітньо-науковому середовищі. Вона передбачає: впровадження принципів чесності, прозорості і незалежності; діяти у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; вміти давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

Академічна мобільність. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Неформальна / інформальна освіта. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання,

набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Акбаев М.М. Паразитология и инвазионные болезни сельскохозяйственных животных. М., 1998. – 743 с.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин / В. К. Чернуха та ін. К., 1996. 446 с.
3. Практикум із паразитології / В. Ф. Галат та ін. К., 1999. 191 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В. Ф. Галат та ін. К., 2003. 462 с.
5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин (практикум) / В. Ф. Галат та ін. К., 2004. 238 с.
6. Наливайко Л. І., Палій А. П., Євстаф'єва В. О., Родіонова К. О., Івлева О. В. Хвороби хутрових тварин: науково-методичний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 412 с.

Допоміжні

1. Дахно І.С., Березовський А.В., Галат В.Ф. Атлас гельмінтів тварин. К., 2001. 118 с.
2. Євстаф'єва В. О., Гаврик К. А., Гаврик Б. А. Рекомендації щодо діагностики та заходів боротьби з акарозами собак. Полтава, 2015. 33 с.
3. Галат В.Ф., Євстаф'єва В.О., Галат М.В. Морфологія гельмінтів тварин (атлас). Полтава, 2009. 100 с.
4. Натягла І. В., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики капляріозу курей. Полтава, 2017. 28 с.
5. Євстаф'єва В. О., Клименко О. С., Кисельова Л. Ю., Коваленко В. О. Малофагози курей: монографія. Полтава: Укрпромторгсервіс, 2018. 96 с.
6. Єресько В. І., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики капляріозу гусей. Полтава, 2018. 28 с.
7. Yevstafieva V., Horb K., Melnychuk V., Bakhur T., Feshchenko D. Ectoparasites *Stenocephalides* (Siphonaptera, Pulicidae) in the composition of mixed infestations in domestic dogs from Poltava, Ukraine. *Folia Veterinaria*. 2020. № 64 (3). P. 47–53. doi: 10.2478/fv-2020-0026.
8. Євстаф'єва В. О., Хорольський А. А., Мельничук В. В. Ефективність запропонованого способу культивування яєць нематод *Passalurus ambiguus*, що паразитують у кролів. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки*. 2021. № 23 (101). С. 26-30. doi:10.32718/nvlvet10105
9. Yevstafieva V., Melnychuk V., Bakhur T., Nagorna L., Nikiforova O., Yatsenko I., Reshetylo O. Species-specific features of *Aonchoteca bursata* and *Baruscapillaria obsignata* (Nematoda, Capillariidae), infecting domestic chickens (*Gallus gallus dom.*). *Bulgarian Journal of Veterinary Medicine*. 2022. № 25 (3). P. 480–491. doi: 10.15547/bjvm.2360

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Для самостійної роботи здобувачі вищої освіти можуть користуватися наступними інформаційними ресурсами мережі Інтернет:

1. Yevstafieva V., Horb K., Melnychuk V., Gorb O. Differential characters of fleas of the genus *Stenocephalides* (Siphonaptera, Pulicidae) obtained from dogs. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2021. № 12 (1). P. 65–70. doi:10.15421/022110 (**Web of Science**).

URL: <https://medicine.dp.ua/index.php/med/article/view/690>:

2. Лекції «Інвазійні хвороби бджіл»

URL:

[https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u104/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20\(%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97\).pdf](https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u104/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20(%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97).pdf)

3. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум (для самостійної роботи) /

Ю. О. Приходько та ін.; За ред. Ю.О. Приходька. С.І. Пономаря. Біла Церква, 2011. 313 с.

URL: http://193.138.93.8/bitstream/BNAU/4498/1/parazytologija_ta_invazijni_hvoroby.pdf